

Scenarij poučavanja: Hitni medicinski postupci u radu s osobama s oštećenjem vida

Autor scenarija poučavanja: Miroslava Kičić mag. med. techn.

Predmet: Hitni medicinski postupci

Razred: 4.C razred

Nastavna tema: Osnovni postupci održavanja života i zaustavljanja krvarenja u radu s osobama s oštećenjem vida

Razina izvedbene složenosti: Srednja

Broj nastavnih sati: 5 sati – vježbe

Ključni pojmovi: Hitni medicinski postupci, Heimlichov hvat, bočni (stabilni) položaj, zaustavljanje krvarenja, osobe s oštećenjem vida, inkluzivni pristup, taktilno vođenje

Korelacije, interdisciplinarnost i međupredmetne teme: Zdravstvena njega kirurškog bolesnika - opća, Anatomija i fiziologija, Profesionalna komunikacija u sestrinstvu, Etika u sestrinstvu, Psihologija, Zdravlje, Osobni i socijalni razvoj, Učiti kako učiti, Građanski odgoj i obrazovanje

Ishodi učenja:

- Izvesti Heimlichov hvat, postaviti osobu u bočni (stabilni) položaj te zaustaviti krvarenje izravnom kompresijom prstima i primjenom kompresivnoga zavoja (A, B, C).
- Prilagoditi izvođenje i poučavanje hitnih postupaka potrebama osobe s oštećenjem vida – verbalizacijom svakog koraka i taktilnim („ruka na ruci“) vođenjem (B, C, D).
- Objasniti specifičnosti komunikacije i pružanja pomoći osobama s oštećenjem vida (A, B, D).
- Demonstrirati postupke korak po korak osobi koja ne vidi, uz jasan opis okoline i provjeru razumijevanja (C, D).
- Prosuditi etičke aspekte pomoći te poštivanje dostojanstva i autonomije osobe s invaliditetom (D, E).

U zagradama su navedena slova koja označavaju aktivnosti ovog scenarija poučavanja, a njihovom se realizacijom doprinosi ostvarenju pojedinog ishoda.

Očekivanja međupredmetnih tema (MPT):

- zdr B.5.1.A. Procjenjuje važnost razvijanja i unapređivanja komunikacijskih vještina i njihove primjene u svakodnevnom životu
- zdr C.5.2.A. Identificira i povezuje različite rizike za zdravlje te objašnjava postupke samopomoći / pomoći
- osr B.5.1. Uviđa posljedice svojih i tuđih stavova / postupaka / izbora
- osr B.5.2. Suradnički uči i radi u timu
- uku A.4./5.2. Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u rješavanju problema
- uku A.4.4./5. Učenik samostalno kritički promišlja i vrednuje ideje
- uku B.2.4./5. Učenik prati učinkovitost učenja i svoje napredovanje tijekom učenja
- goo B.5.2. Aktivno pridonosi zajednici uvažavajući potrebe osoba s invaliditetom

Vrednovanja:

za učenje: Nastavnica prati rad učenika prema kriterijima u tablici. (A, B, C, D)

Kriterij	U potpunosti	Djelomično	Nije prisutno kod učenika
Učenik surađuje na satu i prati upute			
Učenik točno izvodi Heimlichov hvat, postavlja osobu u bočni položaj i zaustavlja krvarenje (kompresija prstima i kompresivni zavoj)			
Učenik prilagođava izvođenje postupka osobi s oštećenjem vida (verbalizacija, taktilno/„ruka na ruci“ vođenje)			

Učenik jasno, smireno i strpljivo komunicira tijekom demonstracije			
Učenik surađuje unutar para/grupe			
Učenik analizira vlastiti rad na snimci i predlaže poboljšanja			

kao učenje: Kratki kviz za provjeru i samoprocjenu (E).

naučenog: Nastavna tema dio je cjeline koja će biti obuhvaćena planiranom pisanom / praktičnom provjerom znanja.

U zagradama su navedena slova koja označavaju aktivnosti ovog scenarija poučavanja, a njihovom se realizacijom doprinosi ostvarenju pojedinog ishoda.

Opis aktivnosti

A Podsjetimo se – Što znamo o osobama s oštećenjem vida i o hitnim postupcima – 25 minuta

Učenici u paru raspravljaju o ranije usvojenom: kako prepoznamo i pristupamo osobi s oštećenjem vida te koja je osnovna namjena triju postupaka koje obrađujemo (Heimlichov hvat, bočni položaj, zaustavljanje krvarenja).

Svaki par zapisuje 5 tvrdnji o tome kako treba, a 5 o tome kako ne treba komunicirati s osobom koja ne vidi tijekom pružanja pomoći. Nakon rada parovi čitaju tvrdnje – svaki sljedeći par čita samo ono što još nije izrečeno.

Pitanja za raspravu:

1. Po čemu se pružanje hitne pomoći osobi koja ne vidi razlikuje od pomoći osobi koja vidi?
2. Zašto je verbalizacija svakog koraka ključna kad osoba ne može pratiti vaše pokrete pogledom?
3. Kako najaviti i izvesti dodir tako da osoba ne bude prestrašena?
4. Što sve treba opisati u okolini da bi se osoba osjećala sigurno?

B A sad nešto novo – Demonstracija i rad na sadržaju – 45 minuta

Nastavnica demonstrira ispravno izvođenje triju postupaka, a zatim prikazuje kako se izvođenje i poučavanje prilagođavaju osobi s oštećenjem vida:

- verbalizacija – jasno, redosljedno opisivanje svakog koraka i okoline;
- najava dodira – uvijek najaviti dodir prije nego što se izvede;
- taktilno („ruka na ruci“) vođenje – osoba rukama prati ispravan položaj i pokret;
- provjera razumijevanja – nakon svakog koraka kratka provjera i ponavljanje.

Učenici samostalno obrađuju sadržaj iz udžbenika / nastavnih materijala (Insert tehnika: + – ?), iznose bilješke i sudjeluju u raspravi. Nastavnica dobiva povratnu informaciju o razumijevanju i prema potrebi dodatno pojašnjava.

C Rad u paru – Simulacija i digitalno snimanje – 50 minuta

Učenici rade u paru i kruže kroz tri postaje (Heimlichov hvat, bočni položaj, zaustavljanje krvarenja). U svakom paru jedan učenik preuzima ulogu osobe s oštećenjem vida (povez preko očiju), a drugi prilagođeno demonstrira i verbalno te taktilno vodi izvođenje postupka. Nakon toga uloge zamjenjuju.

Postaje:

- Postaja 1 – Heimlichov hvat: pravilan položaj ruku i smjer potiska, vođeno taktilno postavljanje šaka.
- Postaja 2 – Bočni (stabilni) položaj: redoslijed okretanja i osiguravanje dišnog puta uz verbalno vođenje.
- Postaja 3 – Zaustavljanje krvarenja: izravna kompresija prstima i postavljanje kompresivnog zavoja uz opis pritiska i provjeru.

Izvođenje se digitalno snima radi kasnije analize, samostalnog ponavljanja i izrade nastavnog materijala. (Prije snimanja pribaviti suglasnosti u skladu sa školskim pravilima o zaštiti podataka.)

D Prikaz, analiza snimaka i diskusija – 40 minuta

Parovi prikazuju svoje snimke. Učenici iz drugih parova analiziraju što je bilo učinkovito (jasnoća opisa, najava dodira, strpljenje, sigurnost izvođenja) i predlažu nadopune i korekcije. Naglasak je na refleksiji vlastitoga rada i na etičkim aspektima – poštivanju dostojanstva i autonomije osobe kojoj se pomaže.

E Što smo naučili – 20 minuta

Učenici rješavaju kratki kviz za provjeru i samoprocjenu (npr. Wordwall). Nakon rješavanja zajedno se analiziraju odgovori, a nastavnica daje dodatna pojašnjenja.

Poveznica na kviz:

<https://wordwall.net/hr/embed/352945684d384b8ab41ea06f457741a2?themelId=65&templatedId=8&fontStackId=0>

Dodatna literatura, sadržaj i poveznice

- Paškov, D; Samoščanec, S. Hitni medicinski postupci, Medicinski postupci, 2019. Zagreb
- Europsko vijeće za reanimaciju (European Resuscitation Council); 2025.
<https://www.erc.edu/>
- Hrvatski savez slijepih. 2015. Kako pomoći slijepoj osobi da bude samostalna

Postupci potpore

Za učenike koji se školuju po redovnom programu uz primjenu individualiziranih postupaka koriste se strategije i oblici podrške planirani za pojedinog učenika, primjerice:

- često provjeravati je li učenik razumio sadržaj, pojmove i postupke te po potrebi dati dodatna pojašnjenja;
- poticati na sudjelovanje u nastavi i radu u paru;
- pohvaljivati za uloženi trud i pažnju (radi samopouzdanja i motivacije);
- po potrebi učeniku više puta demonstrirati izvođenje postupka;
- gradivo podijeliti u manje cjeline (ne smanjivati opseg, samo ga podijeliti);
- preferirati usmeni i praktični način provjere uz potpitanja kada je to potrebno;
- češće pratiti i provjeravati usvojenost odgojno-obrazovnih ishoda.

Rad s darovitim učenicima

Daroviti učenici koji brže usvoje sadržaj rješavaju dodatni zadatak:

Samostalno osmisliti i izraditi prilagođeni naputak za izvođenje jednog od postupaka namijenjen osobi s oštećenjem vida – kratki zvučni opis (audiodeskripcija) ili pisani naputak velikim fontom – te ga predstaviti i, po dogovoru, mentorski uvježbati s ostalim učenicima.